

č.	situace	str.
1	ZPŮSOB PROVÁDĚNÍ EVAKUACE	1
2	ZABEZPEČENÍ EVAKUACE	2
3	DRUHY EVAKUACE	3
4	ROZSAH EVAKUAČNÍCH OPATŘENÍ	4
5	ORGÁNY PRO ŘÍZENÍ EVAKUACE	5
6	ČINNOST KRIZOVÉHO ŠTÁBU OBCE PŘI REALIZACI EVAKUACE	6
7	ZVLÁŠTNOSTI PROVÁDĚNÍ EVAKUACE V RÁMCI POVODŇOVÉ OCHRANY	6
8	ZVLÁŠTNOSTI PROVÁDĚNÍ EVAKUAČNÍCH OPATŘENÍ V OKOLÍ JADERNÝCH ZAŘÍZENÍ	7
9	JAK SPRÁVNĚ POSTUPOVAT PŘI KRÁTKODOBÉM OPUŠTĚNÍ DOMÁCNOSTI	7
10	JAK SPRÁVNĚ POSTUPOVAT PŘI DLOUHODOBÉM OPUŠTĚNÍ DOMÁCNOSTI	8
11	EVAKUAČNÍ ZAVAZADLO	8

1. Způsob provádění evakuace

Evakuací se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí.

Evakuace se provádí z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro věci uskladnění.

Evakuace se vztahuje na všechny osoby v místech ohrožených mimořádnou událostí s výjimkou osob, které se budou podílet na záchranných pracích, na řízení evakuace nebo budou vykonávat jinou neodkladnou činnost.

Přednostně se plánuje pro následující skupiny obyvatelstva:

- děti do 15 let,
- pacienty ve zdravotnických zařízeních,
- osoby umístěné v sociálních zařízeních,
- osoby zdravotně postižené,
- doprovod výše uvedených osob.

Evakuace se plánuje:

- a) pro řešení mimořádných událostí, které vyžadují vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu,
- b) ze zón havarijního plánování jaderných zařízení nebo pracovišť s velmi významnými zdroji ionizujícího záření,
- c) ze zón havarijního plánování objektů nebo zařízení s nebezpečnými chemickými látkami, při hrozbě možného ozbrojeného konfliktu z území vyčleněného pro potřeby operační přípravy, předpokládané bojové činnosti a dalších zájmových prostorů ozbrojených sil v souladu s potřebami zajištění obrany státu. Opuštění míst ohrožených mimořádnou událostí se plánuje do 48 hodin a u velké sídelní a průmyslové aglomerace až do 72 hodin od vyhlášení evakuace.

Plánování evakuačních opatření zahrnuje:

- a) stanovení evakuačních prostorů a pořadí jejich evakuace, vymezení evakuačních tras s dostatečnou propustností vozidel, stanovení potřeby a zajištění dopravních prostředků, zabezpečení činnosti evakuačních a přijímacích středisek, stanovení míst nouzového ubytování a vytvoření podmínek pro ubytování evakuovaného obyvatelstva,
- b) zajištění propustnosti evakuačních tras, regulaci pohybu obyvatelstva při evakuaci a provedení uzávěry evakuovaného prostoru,
- c) stanovení, přípravu a zajištění označení míst shromažďování, stanovení postupu při evakuaci ohroženého prostoru a kontrole opuštění obydlí, zajištění ostrahy evakuovaného prostoru,
- d) přípravu podkladů pro provedení příjmu evakuovaných osob, upřesnění potřeby nouzového ubytování, přípravu podkladů pro rozdělování evakuovaného obyvatelstva v evakuačních střediscích k přepravě do přijímacích středisek,
- e) přípravu na řízení dopravy s využitím grafikonů přepravy, založenou na analýze evakuačních tras a z ní vyplývající kapacitě,
- f) přípravu dokumentace pro příjem evakuovaných osob v přijímacích střediscích, pro přerozdělení evakuovaných osob a jejich přepravu do obcí přijímajících evakuované osoby,
- g) zajištění nouzového ubytování a přípravu dokumentace pro příjem evakuovaných osob v místech nouzového ubytování,
- h) přípravu postupů pro evakuaci a umístění hospodářského zvířectva, strojů, předmětů kulturní hodnoty, technických zařízení a materiálu k zachování nutné výroby,
- i) přípravu postupu informování osob,
- j) psychologickou přípravu osob před a v průběhu evakuace a při dlouhodobém pobytu v náhradním ubytovacím zařízení a
- k) zabezpečení dokumentace přijatých rozhodnutí a opatření realizovaných v průběhu celé evakuace.

2. Zabezpečení evakuace

Pořádkové zabezpečení evakuace

Zahrnuje zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti v průběhu celé evakuace. Pořádkové zabezpečení evakuace se zajišťuje v součinnosti s orgány Policie ČR, městské (obecní) policie a v případě velkého rozsahu mimořádné události (krizové situace) po schválení vládou ČR též jednotkami Armády ČR. Pořádkové a bezpečnostní opatření představují :

- uzavření ohroženého prostoru,
- bezpečnost a usměrnění dopravy,
- regulaci dopravy samovolné evakuace,
- ochranu a střežení majetku,
- udržení veřejného pořádku a zamezení panice,
- zamezení vstupu nepovolaným osobám do vymezeného prostoru,
- uzavírání určených komunikací,

- evidenci evakuovaných osob a jejich registraci v místě ubytování (v součinnosti s orgány místní samosprávy).

Dopravní zabezpečení evakuace

Zajišťuje obec v součinnosti místním dopravcem nebo s příslušným úřadem ORP. U organizované hromadné přepravy osob zabezpečuje zásobování pohonnými hmotami.

Zdravotnické zabezpečení evakuace

V první řadě zahrnuje zabezpečení poskytování předlékařské zdravotnické pomoci, převozu do zdravotnických zařízení a zabezpečení hygienicko-epidemiologických opatření. Zajišťuje obec v součinnosti se Zdravotnickou záchrannou službou a s příslušným orgánem veřejné správy.

Zabezpečení nouzového ubytování, zásobování a distribuce zásob

Zajišťuje obec ve spolupráci s příslušným úřadem ORP a PANELem NNO JMK. Zahrnuje v první řadě zabezpečení nouzového stravování a zásobování pitnou vodou, potravinami a nouzovými příděly předmětů nezbytných k přežití. K tomu využije možnosti dle Havarijního plánu kraje, část C7-1.

Mediální zabezpečení evakuace

Zajišťuje obec ve spolupráci s obecní nebo státní policií. Mediální zabezpečení evakuace zahrnuje zejména zabezpečení varování obyvatelstva, vydání návodů pro chování obyvatelstva a následné předání potřebných tísňových informací - viz příloha [B3 Vzory tísňových a dalších zpráv obyvatelstvu](#).

3. Druhy evakuace

Z hlediska rozsahu se evakuace dělí na:

- Evakuaci objektovou, která zahrnuje evakuaci obyvatelstva jedné nebo malého počtu obytných budov, administrativně správních budov, technologických provozů nebo dalších objektů.
- Evakuaci plošnou, která zahrnuje evakuaci obyvatelstva části či celého urbanistického celku, případně většího územního prostoru.
Evakuace plošná se plánuje a provádí jako evakuace všeobecná (při živelních pohromách a průmyslových haváriích) nebo částečná (v některých případech vojenského ohrožení).
Evakuaci všeobecné podléhají všechny skupiny osob (s výjimkou pracovníků určených k činnosti v ohroženém prostoru).
Evakuaci částečné podléhají některé nebo všechny zvláštní skupiny osob vyžadující zvýšenou péči.

Z hlediska doby trvání se evakuace dělí na:

- Evakuaci krátkodobou, kdy ohrožení nevyžaduje dlouhodobé opuštění domova. Pro evakuované osoby není zabezpečováno náhradní ubytování. Opatření k zajištění nouzového přežití obyvatelstva nejsou prováděna nebo jsou prováděna v omezeném rozsahu (např. teplé nápoje, deky).
- Evakuaci dlouhodobou, kdy ohrožení vyžaduje dlouhodobý, více než 24 hodinový pobyt mimo domov. Pro evakuované osoby, postižené ztrátou trvalého bydliště v evakuační zóně, které nemají možnost vlastního náhradního ubytování (např. na chatě, chalupě nebo u příbuzných), je zabezpečováno přechodné náhradní (nouzové) ubytování a jsou v potřebném rozsahu prováděna opatření k zajištění nouzového přežití obyvatelstva.

V závislosti na zvolené variantě řešení ohrožení se evakuace dělí na:

- a) Evakuaci přímou, prováděnou bez předchozího ukrytí evakuovaných osob.
- b) Evakuaci s ukrytím, prováděnou po předchozím ukrytí evakuovaných osob a po snížení stupně prvotního ohrožení.

Z hlediska způsobu realizace se evakuace dělí na:

- a) Evakuaci samovolnou, kdy proces evakuace není řízen a obyvatelstvo v potřebě úniku před nebezpečím jedná dle vlastního uvážení (vesměs za využití vlastních vozidel). Nelze jí zabránit. Je však nutné vyvinout maximální úsilí řídicích orgánů k získání kontroly nad jejím průběhem.
- b) Evakuaci řízenou, kdy proces evakuace je řízen orgány pro řízení evakuace od jejího vyhlášení. Evakuované osoby se přemísťují po předem stanovených trasách organizovaně pěšky, s využitím vlastních dopravních prostředků nebo s využitím zajištěných prostředků hromadné přepravy.

4. Rozsah evakuačních opatření

Soubor evakuačních opatření zahrnuje

- Stanovení evakuačních zón a pořadí jejich evakuace, vymezení evakuačních tras s dostatečnou propustností vozidel, stanovení potřeby a zajištění dopravních prostředků, zabezpečení činnosti evakuačních a přijímacích středisek, stanovení míst nouzového ubytování a vytvoření podmínek pro ubytování evakuovaného obyvatelstva.
- Stanovení, přípravu a zajištění označení míst shromažďování, stanovení postupu při evakuaci evakuační zóny a kontrole opuštění obydlí.
- Zajištění propustnosti evakuačních tras, regulaci pohybu obyvatelstva při evakuaci, provedení uzávěry evakuovaného prostoru a zajištění jeho ostrahy.
- Přípravu podkladů pro provedení příjmu evakuovaných osob, upřesnění potřeby nouzového ubytování, přípravu podkladů pro rozdělování evakuovaného obyvatelstva v evakuačních střediscích k přepravě do přijímacích středisek.
- Přípravu na řízení dopravy s využitím grafikonů přepravy, založenou na analýze evakuačních tras a kapacitě z ní vyplývající.
- Přípravu dokumentace pro příjem evakuovaných osob v přijímacích střediscích, pro přerozdělení evakuovaných osob a jejich přepravu do příjmových obcí.
- Zajištění nouzového ubytování a přípravu dokumentace pro příjem evakuovaných osob v místech nouzového ubytování.
- Přípravu postupů pro evakuaci a umístění hospodářského zvířectva, strojů, předmětů kulturní hodnoty, technických zařízení a materiálu k zachování nutné výroby.
- Přípravu postupu informování osob.
- Psychologickou přípravu osob před a v průběhu evakuace a při dlouhodobém pobytu v náhradním ubytovacím zařízení.

- Zabezpečení řádného dokumentování přijatých rozhodnutí a opatření realizovaných v průběhu celé evakuace.
- Formuláře viz [B6 Tiskopisy](#).

5. Orgány pro řízení evakuace

Evakuaci zajišťují:

- a) obecní úřad
- b) pracovní skupina krizového štábu, je-li zřízen,
- c) evakuační středisko,
- d) přijímací středisko.

Pracovní skupina krizového štábu zajišťuje zejména:

- a) řízení průběhu evakuace,
- b) koordinaci přepravy z míst shromažďování do evakuačních středisek,
- c) řízení přepravy z nástupních stanic hromadné přepravy do přijímacích středisek a dále do cílových míst přemístění,
- d) dopravní prostředky a jejich přerozdělování mezi evakuační střediska,
- e) řízení nouzového zásobování pro obyvatelstvo,
- f) koordinaci činnosti evakuačních středisek a přijímacích středisek,
- g) spolupráci s orgány veřejné správy a se zdravotnickými a humanitárními organizacemi,
- h) dokumentování průběhu celé evakuace.

Evakuační středisko

Zařízení zřetelně označené nápisem, případně mezinárodně platným rozeznávacím znakem civilní ochrany. Umísťuje se zpravidla v místě mimo evakuační prostor, ve kterém jsou evakuované osoby shromažďovány a informovány o dalším postupu.

Evakuační středisko zajišťuje zejména:

- a) řízení přepravy z míst shromažďování do evakuačního střediska s využitím dostupných dopravních prostředků,
- b) vedení evidence o příjmu evakuovaných osob a poskytování pomoci při slučování evakuovaných rodin,
- c) přerozdělování evakuovaných osob do předurčených příjmových oblastí a přijímacích středisek,
- d) vytvoření a označení místa pro podávání základních informací v prostoru evakuačního střediska,
- e) první zdravotnickou pomoc, popřípadě přednemocniční neodkladnou péči a převoz zraněných nebo nemocných do zdravotnických zařízení,
- f) vytýčení tras k nástupním stanicím hromadné přepravy,
- g) nocleh a stravování pro personál a evakuované obyvatelstvo, které se zdrží v evakuačním středisku déle než 12 hodin,
- h) udržování veřejného pořádku v prostoru evakuačního střediska,
- i) podávání informací o průběhu evakuace pracovní skupině krizového štábu.

Přijímací středisko

Zařízení zřetelně označené nápisem, případně mezinárodně platným rozeznávacím znakem civilní ochrany.

Přijímací středisko zajišťuje:

- a) příjem evakuovaných osob,
- b) přerozdělení evakuovaných osob do předurčených cílových míst přemístění a míst nouzového ubytování,

- c) první zdravotnickou pomoc a případný odvoz nemocných do vyčleněných zdravotnických zařízení,
- d) informování orgánů o průběhu evakuace,
- e) informování evakuovaných osob, zejména o místě nouzového ubytování a stravování,
- f) informování orgánů veřejné správy, dotčených evakuačními opatřeními, o počtech a potřebách evakuovaných osob.

V podmínkách malých obcí může být při krátkodobé evakuaci evakuační a přijímací středisko totožné.

6. Činnost krizového štábu obce při realizaci evakuace

- předat rozhodnutí k evakuaci organizátorům v první řadě na dotčené předškolní, školská, zdravotnická a sociální zařízení a dále na ostatní subjekty v obci,
- vydat prostřednictvím místního rozhlasu opakovaně pokyny k přípravě evakuace – možný text informace pro obyvatelstvo při vyhlášení evakuace viz část „[B3 Vzory tísňových a dalších zpráv obyvatelstvu](#)“,
- vést evidenci evakuovaných osob – vzor formuláře pro evidenci evakuovaných osob viz část „[B6 Tiskopisy](#)“,
- mít přehled o osobách, které zůstanou v evakuovaném prostoru, zabezpečit ukrytí, stravování, včasné vystřídání, hygienickou očistu a zdravotní vyšetření,
- organizovat regulaci dopravních prostředků k provedení evakuace,
- zajistit pomoc imobilním osobám a školským zařízením,
- postarat se o děti bez dozoru,
- organizovat pořádkovou službu při nastupování, určit vedoucí autobusů,
- mít přehled o samovolné evakuaci,
- zajistit sběr údajů a vyhodnocení hlášení o postupu evakuace,
- organizovat kontrolu opuštěného prostoru, úplnost provedení evakuace včetně nemocných a dětí bez dozoru, uzavření bytů a budov, evidence, ukrytí a zabezpečení osob ponechaných v prostoru (spojení), označení a přehled míst s ponechanými domácími zvířaty,
- v příjmové obci spolupracovat s obecním úřadem při evidenci obyvatel,
- o plnění opatření průběžně informovat OPIS IZS a starostu ORP (OÚ nebo KŠ).

7. Zvláštnosti provádění evakuace v rámci povodňové ochrany

Plánování evakuace ze záplavových území ohrožených přirozenými a zvláštními povodněmi vychází z hydrologických výpočtů, analýzy povodňového ohrožení, z dostupných podkladů správců povodí a správců vodních toků o pravděpodobné hranici území ohroženého přirozenými povodněmi a zvláštními povodněmi. Dotčený územně příslušný vodoprávní úřad, který záplavová území stanovuje, předává mapovou dokumentaci těchto území dotčeným stavebním úřadům a Ministerstvu životního prostředí.

Evakuace se při přirozených a zvláštních povodních zahajuje na základě rozhodnutí územně příslušných povodňových orgánů, v případě vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu na povodni ohroženém území, na základě rozhodnutí příslušného orgánu veřejné správy. Evakuace se provádí podle zpracovaných povodňových nebo havarijních plánů.

Při plánování evakuace je třeba respektovat rozdílné působení dvou základních typů povodňového ohrožení a vycházet z podkladů příslušných povodňových plánů územního celku a havarijních plánů vybraných vodních děl.

Při ohrožení přirozenými povodněmi se evakuace provádí z prostorů ohrožených záplavami na základě rozhodnutí územně příslušného povodňového orgánu v závislosti na vyhodnocení aktuální povodňové situace a s ohledem na průběh a dobu příchodu záplavové vlny.

Při bezprostředním ohrožení bezpečnosti vodních děl a vývoji směřujícímu k narušení jejich funkce a vzniku zvláštní povodně varují vlastníci vodních děl po vodním toku níže položené povodňové orgány, Hasičský záchranný sbor ČR a v případě nebezpečí z prodlení i bezprostředně ohrožené subjekty.

Při ohrožení zvláštní povodní, při dosažení kritických hodnot sledovaných jevů a pokud hrozí bezprostřední havárie vodního díla doprovázená nebezpečím vzniku průlomové vlny, se provádí okamžitá evakuace ihned po varování obyvatelstva a nařízení evakuace, a to všemi dostupnými prostředky do předem stanovených prostorů.

Evakuace se plánuje s důrazem na rychlost a komplexnost přemístění obyvatelstva a zaměstnanců s ohledem na dobu příchodu čela průlomové vlny.

V případě bezprostřední hrozby nebo vzniku mimořádné situace na vodním díle, která vyžaduje záchranné povodňové práce, se evakuace provádí na základě rozhodnutí územně příslušného povodňového orgánu. V případě vyhlášení stavu nebezpečí nebo nouzového stavu na území ohroženém mimořádnou situací na vodním díle se evakuace provádí z tohoto území na základě rozhodnutí příslušného orgánu veřejné správy.

8. Zvláštnosti provádění evakuačních opatření v okolí jaderných zařízení

V zónách havarijního plánování jaderných zařízení (JE Dukovany) se plánuje evakuace, která se týká obyvatelstva z části či z celého urbanistického celku, případně většího územního prostoru.

Přitom se vychází z následujících zásad:

- a) v případě poruchy na technologickém zařízení jaderné elektrárny, která by mohla vyústit ve vznik radiační havárie, se zahajuje příprava přímé evakuace. Přímou evakuací se rozumí evakuace, prováděná bez předchozího ukrytí evakuovaných osob.
- b) v případě vzniku radiační havárie se provádí ze středového prostoru a z vybraných sektorů v závislosti na směru větru evakuace s ukrytím. Evakuací s ukrytím se rozumí evakuace provedená po předchozím ukrytí evakuovaných osob a po snížení prvotního nebezpečí ozáření z radioaktivního oblaku.

9. Jak správně postupovat při krátkodobém opuštění domácnosti

Pokud lze předpokládat, že se občané budou moci vrátit do svého domova již za několik hodin, postupuje se takto:

- **vypnout všechny plynové a elektrické spotřebiče**, které máte v provozu,
- **elektrické spotřebiče odpojit ze zásuvky** (mimo ledničky a mrazničky),
- **uhasit otevřený oheň** (krb, kamna, svíčky...),
- **vypnout topení** (plynový kotel),
- **zhasnout před odchodem všechna světla**,
- **vzít s sebou i své domácí mazlíčky**,
- **uzamknout byt**,
- **ověřit, zda i ostatní v budově vědí o evakuaci**,
- **opustit budovu** podle únikového značení nebo podle pokynů toho, kdo evakuaci řídí.

Při opouštění budovy se chovat klidně, pomáhat osobám se sníženou pohyblivostí a po opuštění budovy se shromáždit na místě, určeném k evidenci evakuovaných. Je nezbytné se zaevidovat, aby záchranáři při případné havárii po občanech nepátrali zbytečně v troskách budovy.

10. Jak správně postupovat při dlouhodobém opuštění domácnosti

Při dlouhodobém opuštění domácnosti je nejdůležitějším úkolem občanů si **sbalit evakuační zavazadlo**.

Pokud má občan sbaleno evakuační zavazadlo a byl dán pokyn k opuštění domácnosti, postupuje jako při krátkodobém opuštění domácnosti.

Mimo to ale při dlouhodobé evakuaci je třeba také **vypnout i hlavní uzávěr plynu a vody (v případě povodně i elektřiny)** a na vchodové dveře bytu **umístit zprávu** o tom, **kdo, kdy a kam se občan evakuoval a kontakt**, na kterém bude k zastižení. Toto platí zejména pro případ, kdy hodlají občané pobývat mimo oficiální místa, určená k nouzovému ubytování evakuovaných (např. na své chatě, u příbuzných).

11. Evakuační zavazadlo

Pokud dojde k takovému druhu ohrožení, kdy je nutné na více než jeden den opustit domácnost, je třeba si připravit evakuační zavazadlo pro sebe i ostatní členy domácnosti. Platí zásada, že každá osoba by měla mít jen jedno zavazadlo (dospělí do 25 kg, děti do 10 kg), ideální je **kufř na kolečkách** (dobrá skladnost, snadná manipulace), se kterým lze manipulovat jen jednou rukou, dále **batoh** (máte obě ruce volné) a nebo **taška** (nejméně vhodná). Nezapomeňte, že při přesunu se zavazadlem není vždy možné použít vlastní automobil (např. povodně). V mnoha domácnostech je také domácí zvíře, které je třeba vést (nést) s sebou.

Pro snadnější zapamatování lze obsah zavazadla rozčlenit do několika logických skupin:

1. jídlo a pití + nádobí,
2. cennosti a dokumenty,
3. léky a hygiena,
4. oblečení a vybavení pro přespaní,
5. přístroje, nástroje a zábava.

Do první skupiny patří zejména **trvanlivé a dobře zabalené potraviny, pitná voda** (vše na 2-3 dny pro každého člena domácnosti), **krmivo** pro domácí zvíře, které berete s sebou, **hrnek** nebo **miska, příbor a otvírák na konzervy**. V případě, že máte individuální dietetický režim (např. bezlepková dieta, vegetariánství apod.), počítejte s tím, že v místech náhradního ubytování s hromadným zajištěním stravování bude možné Vám vyjít vstříc jen v omezené míře. Mějte tedy své speciální potraviny s sebou v dostatečném množství.

Do druhé skupiny řadíme osobní dokumenty (**rodný list, občanský průkaz, cestovní pas, kartu zdravotní pojišťovny**), jiné důležité dokumenty (**pojistné smlouvy, stavební spoření, smlouvy o investicích, akcie**) a **peníze v hotovosti + platební karty**.

Ve třetí skupině nesmí chybět především pravidelně užívané **léky** nebo **zdravotní pomůcky**, také doporučujeme vitamíny a běžné doplňky stravy. Dále si vezměte běžné **hygienické potřeby** v přiměřeném množství.

Čtvrtá skupina zahrnuje **oblečení** odpovídající danému ročnímu období, **náhradní prádlo** a **obuv**, **spací pytel**, **karimatku**, **pláštěnku** nebo **deštník**.

V páté skupině je důležitý především **mobilní telefon s nabíječkou**, **FM rádio** (stačí ve formě MP3 přehrávače, discmanu apod.) s nabíječkou nebo bateriemi, **svítilna**, **zavírací nůž**, **šití**, **psací potřeby** a dále předměty pro vyplnění volného času – **knihy**, **hračky** pro děti, **společenské hry**.

*Zdroj: projekt Vaše cesty k bezpečí – dostupný na www.firebrno.cz/vase-cesty-k-bezpeci,
Havarijní plán Jihomoravského kraje,
vyhláška MV č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.*